

Sveti Petar Gallicantu (od pijetlova pjeva)

„I umah, dok je on još govorio, oglasi se pijetao. Gospodin se obazre i upre pogled u Petra, a Petar se spomenu riječi Gospodinove, kako mu ono reče: "Prije nego se danas pijetao oglasi, zatajit ćeš me tri puta." I iziđe te gorko zaplaka.“ (Luka 22:60-62).

27.08.2014.

Tragovima vjere

„Tada četa, zapovjednik i židovski sluge uhvatiše Isusa te ga svezaše. Odvedoše ga najprije Ani jer on bijaše tast Kajfe, velikoga svećenika one godine. Kajfa pak ono svjetova Židove: "Bolje da jedan čovjek umre za narod." ” (Ivan 18: 12-14).

Svi Evanđelisti donose Isusov razgovor s vrhovnim svećenicima i saducejima. Sve se odigralo u Kajfinoj kući (vidi Matej 26:57). Dva su važna svjedoka stigla najdalje do ove točke: Šimun Petar i drugi učenik slijedili su Isusa do tamo. Ovaj drugi učenik bio je poznat s Velikim Svećenikom i ušao je u dvorište s Isusom. Petar je, međutim, ostao vani kod vrata. Tada je drugi učenik izašao i razgovarao sa sluškinjom koja je čuvala vrata te je uveo i Petra (vidi Ivan 18: 15-16).

Tijekom suđenja postojala je velika razlika između Isusovog i Petrovog ponašanja. Suočen s nepravедnim

optužbama, neosnovanim tužbama, lažnim svjedocima i napadima, Isus je ostao šutjeti. Onda kada je došlo vrijeme da objavi istinu, govorio je mirno. Petar, prestrašen slugama, poricao je da ima išta s Isusom. "Ne znam ga, ženo!" (Luka 22:57); "Ne znam što govoriš." (Matej 26:70); „Ne znam čovjeka o kom govorite!" (Marko 14:71).

„I umah, dok je on još govorio, ogласi se pijetao. Gospodin se obazre i upre pogled u Petra, a Petar se spomenu riječi Gospodinove, kako mu ono reče: "Prije nego se danas pijetao ogласi, zatajit ćeš me tri puta." I iziđe te gorko zaplaka.“ (Luka 22:60-62).

Kajfina kuća

Dio Jeruzalema gdje se sve ovo dogodilo nalazi se na istočnom obronku Siona, nedaleko od Gornje Sobe (dvorane posljednje večere). U Isusovo vrijeme bila je to rezidencijalna četvrt s pogledom na

Cedron i dolinu. Iz pisama nam se nude dvije ili više mogućih lokacija Kajfine kuće unutar ovog područja, ali arheološka istraživanja ipak malo naginju lokaciji u korist Crkve svetog Petra Gallicantu. Crkva stoji na mjestu koje je od devetnaestog stoljeća pripadalo redu Augustinijanaca od Uznesenja. Iskopavanja koja su se odvijala od 1888.do 1909.godine i od 1992.do 2002.godine donijela su na svjetlo ostatke kuće iz Herodova doba skupa s bunarima, cisternama i podrumima. Kasnije je pronađen i lijepo isklesan kamen s natpisom gdje stoji uputa gdje se ostavljaju prinosnice za grijeh i pronađena je cijela zbirka utega i mjera što su se u Hramu koristile. Ovu su kuću kasnije častili kršćani izgrađivši iznad nje crkvu u petom stoljeću; neki komadići mozaika s poda još se uvijek mogu vidjeti. Središte bazilike bila je duboka cisterna koja je

izvorno bila obredna židovska kupka.

Postoji tekst iz šestog stoljeća koji vjerojatno govori o ovom svetištu: „Od Golgote ima dvjesta stadija do svetog Siona, majke svih crkava, koju je naš Gospodin Krist osnovao sa svojim učenicima. Bila je to kuća svetog Marka Evanđeliste. Od svetog Siona do Kajfine kuće, danas Crkve svetog Petra, ima manje ili više 50 stadija“ (Theodosius, *Topografija Svete Zemlje*, 7 (CCL 175, 118).

Bizantinska je građevina doživjela istu sudbinu kao i mnoge druge crkve u Svetoj Zemlji: uništili su je Perzijanci u sedmom stoljeću, kasnije je nanovo izgrađena i ponovo uništena u jedanaestom stoljeću. U dvanaestom su stoljeću križari izgradili treću baziliku; i ona je kasnije srušena, a na tom mjestu izgrađena je malena kapelica koja je i sama nestala u četrnaestom stoljeću.

Ostaci svih ovih stadija ostali su pokopani sve do 1887.godine kada su redovnici preuzeli kontrolu nad ovim mjestom.

Crkva

Današnja je crkva posvećena 1931.godine i potpuno renovirana 1997.godine. Ima dvije razine i kriptu. Gornja kapelica natkrivena kupolom ukrašenoj mozaicima i prozorima, slavi Isusovo suđenje; srednja kapelica, u kojoj se mjestimično kroz pod pokazuje kamena zelja, sjeća se poricanja svetoga Petra, njegovih pokajničkih suza i njegovog susreta s Uskrsnulim Gospodinom na obali Galilejskoga jezera gdje ga je Isus potvrdio u njegovoj zadaći. Donja razina ili kriptu sadrži nekoliko spilja čija se uporaba kroz stoljeća ne može sa sigurnošću ustanoviti, te cisterna koja se časti još od bizantinskoga doba poznata kao „sveta plitica“.

Ova je cisterna bila dio izvorne kuće i bila je središte pozornosti kršćana u samim počecima. Izvorno je ulaz u nju vodio preko stepeništa i dvostrukih vrata i zna se da je korištena za ceremonije židovskog pranja. U jednom je trenutku produbljena i učinjena cisternom, a na krovu je napravljen kružni otvor. Znakovi koje su vjernici učinili – tri križa uklesana u zid kupališta, obris osobe koja moli, te drugih sedam križeva nacrtanih na zidu – pokazuju nam da se u petom stoljeću vjerovalo da je ovo bila zatvorska ćelija gdje je Isus čekao Veliki Petak. Nastavno na ovu tradiciju, kršćani na istom ovom mjestu razmatraju Kristovu muku koristeći riječi psalma:

Smjestio si me u jamu duboku,
u tmine, u bezdan.

Teško me pritišće ljutnja tvoja
i svim me valima svojim prekrivaš.

Udaljio si od mene znance moje,

On učini da im gnusan budem:

zatvoren sam, ne mogu izaći.

Od nevolje oči mi gasnu: vapijem
tebi, Jahve,

iz dana u dan, za tobom ruke
pružam.

(Psalam 88[87]:6-9)

Izvan crkve mogu se vidjeti i druga arheološka otkrića koja posebno uključuju ulicu koja vodi uzbrdo. Ona je povezivala bogati gornji i siromašni donji dio grada koji se pružao uz obalu jezera oko mjesta gdje je voda bila dostupna: izvora i kupališta u Siloamu. Ulica je postojala i u Gospodinovo vrijeme, iako joj tada stepenice vjerojatno nisu bile kamene. Vjerojatno je njome hodao mnogo puta gore i dolje, a osobito u noći Velikog

Četvrtka, prvo s apostolima na putu od Gornje sobe do Gecemanija, i kasnije dok su ga vukli oni koji ga uhitiše u Maslinskom vrtu i koji su ga vodili do kuće Velikoga svećenika.

U dvorištu crkve vjernici također mogu proučavati i veliki model Jeruzalema iz bizantinskog doba. Model uključuje i detaljne prikaze sedam crkava izgrađenih između četvrtog i šestog stoljeća: Svetu Grobnicu; Sion s crkvama Usnuća Marijina i Gornje Sobe; crkvu svete Marije koja je više-manje na istom mjestu kao crkva svete Ane danas; crkvu svetog Ivana Krstitelja izgrađenu na mjestu Herodove palače; Siloam; crkvu svete Marije poznatu i kao Nova Crkve koja je također nestala i crkvu svetoga Petra.

Tijekom svoga boravka u Svetoj Zemlji 1994.godine, biskup Alvaro del Portillo molio se u Crkvi svetog

Petra Gallicantu u noći 21.ožujka,
dan prije svoga povratka u Rim.

Božja nas milost nikada ne zaobilazi

Kada se pijetao oglasio, “Gospodin je obratio Petra – koji ga se odrekao tri puta – a da mu nije uputio ni jedan prijekor: jednim pogledom Ljubavi.

- Istim tim očima i nas gleda Isus nakon naših padova. Kad bismo mu mi kao Petar znali reći: „Ti sve znaš, tebi je poznato da te ljubim!“ i promijeniti život.” (*Brazda*, 964).

Sveti Ambrozije je objasnio: „Oni na koje Isus pogleda, plaču. Prvi puta kad je Petar zatajio Isusa, nije plakao: to je zato što ga naš Gospodin nije pogledao. Zatajio ga je i drugi puta: opet nije plakao jer ga naš Gospodin još uvijek nije pogledao. I treći ga je put zatajio: Isus ga je pogledao, a Petar gorko zaplaka (...). Petar je plakao, i to gorko plakao: plakao je

tako da je sa svojim suzama mogao oprati svoje grijehe. I ti, ako želiš zadobiti oprost, trebaš svoj grijeh suzama oprati: upravo te tog trenutka Krist gleda. Ako se dogodi da padneš u grijeh, on koji je s tobom kao svjedok u samoj dubini tvog bića, gleda te kako bi ti zapamtio i ispovjedio svoj pad“ (Sveti Ambrozije, *Expositio Evangelii secundum Lucam*, 10, 89-90).

Iako smrti grijeh u našim srcima uništava milost i odvaja nas od Boga (pogledaj *Katekizam Katoličke Crkve*, 1855), Gospodinova nas milost ne napušta: obraćenje je uvijek moguće. „Pozivam sve kršćane“, kaže Papa, „svugdje, ovoga trenutka, na obnovljeni osobni susret s Isusom Kristom, ili barem na otvorenost da dozvole Njemu da im priđe; sve vas pozivam da ovo svakog dana učinite, bez iznimke. (...) Kada god mi učinimo korak prema Isusu, shvatio da je on već ondje, čeka nas raširenih

ruku. Sada je vrijeme za reći Isusu: ‘Gospodine, pustio sam da me se zavede; na tisuću sam načina iznevjerio tvoju ljubav, opet evo me ovdje, kako bih obnovio svoj savez s tobom. Trebam te. Spasi me još jednom, Gospodine, još me jednom uzmi u svoj otkupiteljski zagrljaj.’ Kako je dobro vratiti se k njemu kada god smo izgubljeni! Dopustite mi da još jednom kažem: Bog se nikada ne umara opraštajući nama; mi smo ti koji se umorimo tražiti njegovu milost“ (Papa Franjo, *Evangelii Gaudium*, 24.studeni, 2013, 3).

„Dok borba potraje – a to će biti sve do smrti – morat ću računati s mogućnosti da će neprijatelj napasti i iznutra i izvana. I mada je malen ovaj balast, ponekad će u tvoju svijest nahrupiti počinjene greške koje su možda mnogobrojne. Ali ti u ime Boga kazujem: Ne gubi nadu. Ako se to jednom dogodi – a ne mora se dogoditi, a niti je to nešto

uobičajeno – onda je pretvori u dalji poriv, da se još tješnje sjediniš s Gospodinom; jer On, koji je tebe izabrao za svoga sina, neće te napustiti. On dozvoljava kušnju kako bi Ga još više ljubio i još jasnije raspoznao njegovu neprestanu zaštitu i njegovu ljubav.(...)

Naprijed, pa ma šta se dogodilo. Uhvati čvrsto Božju ruku i sjeti se da Bog bitke ne gubi. Ako se jednom od Njega udaljiš, onda se ponizno vrati, a to znači: počinjati, uvijek iznova počinjati, svakog dana a i više puta na dan vratiti se kao izgubljeni sin i podići raskajano srce u Ispovijedi koja je pravo čudo Ljubavi Božje. Ovim divnim Sakramentom Gospodin čisti tvoju dušu i ispunja te radošću i snagom da ne sustaneš u Borbi i da se uvijek iznova vratiš Bogu, pa makar ti se sve činilo zamračeno. Osim toga, Majka Božja, koja je i naša majka, čuva te svojom majčinskom skrblju i učvršćuje tvoje

korake. (Sveti Josemaria Escriva, *Prijatelji Božji*, 214).

Evandelisti nam ne govore je li sveti Ivan ostao u Kajfinoj kući ili je izašao s Petrom; ne znamo ni kamo su nakon svega otišli. Ali kasnije pronalazimo svetoga Ivana uz podnožje križa, s našom Gospom. „Prije, sam, nisi to mogao. Sad si se utekao Gospi, i s njom, kako je lako!“ (Sveti Josemaria Escriva, *Put*, 513).

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/sveti-
petar-gallicantu-od-pijetlova-pjeva/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/sveti-petar-gallicantu-od-pijetlova-pjeva/)
(6.08.2025.)